

Lo paisan au Grand Teatre de Bordèu (2/2)

N'i avè un qu'avè un tròç de bòi a la man gaucha e una sèga a la man dreita. E aquí mon òme, e sèga que te sègui, e sèga que te sègui. Jamèi ne lo poscot segar. N'i avè un aute qu'avè un maishant òs a la boca. E èra aquí mon òme, e chuca que te chuqui, e chuca que te chuqui. Avè bèth boçar los traucs, jamèi ne poscot chucar la meussa¹. Darrèir i avè un grandàs que volèva trauca lo papèir d'un pòt de confitura dab un culhèir de bòi a cada man. E aquí mon òme, e truca que te truqui, e truca que te truqui. Jamèi ne lo poscot trauca.

Mès lo mèi pèc de tots qu'èra pitat sus una caissa e que volèva que los autes se truquessin. Lavetz los excitèva dab son orsièra². E aquí mon òme, vos trucaratz, vos trucaratz pas, vos trucaratz, vos trucaratz pas. Mès jamèi ne se truquèn. Lo segaire contunèt de segar, lo trucaire de trucar e lo chucaire de chucar.

Au cap d'una pausa, quan n'estón harts, s'arrestèn.

Lavetz lo *torchon* que se levèt e las gents se botèn a trucar dens las mans. E que te me vesi arribar ? La granda cantosa³. Autanlèu se botèt a cantar.

Mès malurós, coma era cantèva bien ! Au costat d'era, nòsta Melania que ten l'armòniòm a la glèisa canta com un èish de carreta mau greishat. Au cap d'un moment de cantar, que te me vesi sortir de darrèir un broishòc⁴ ? Lo trèste⁵ ! Lo trèste, dab un cotelàs atau ! Lo sang me borís d'un còp. Me lèvi e cridi :

- Tira te de 'quí, mila dius, cantosa ; lo trèste que te va tuar!

Tot lo monde n'avot après jo. Quauqu'un cridèt :

- *Asseyez-vous paysan.*

- Nani, me seitarèi⁶ pas ! Voi pas deishar tuar una tan bèra fimèla e que canta bien per dessus lo marcat !

Los vesins me gahèn au colet, me pòdetz créser que me deishèi pas har. I e tira i e possa, i e tira i e possa. Per fenir me sentii enlertat⁷ e, sèi pas com, passèi per dessus la talanquèra las gents se botèn a cridar.

Tombèi, urosament per jo, suu qui sagèva de segar lo pus gròs tròç de bòi. Aquò amortit l'aterrissatge mès pr'un còp avè fenit de lo segar, son tròç de bòi ! L'avèi complètament esbrighat e lo praube malurós, las mans suu cap, se planhèva doçament :

- *Mon violoncelle ! Mon violoncelle ! ... ce disèva eth.*

Èri enquèra tot estabornit quan lo grand "*collégien*" qu'èra arribat en corrent me gahèt per darrèir.

- *Je vais vous apprendre la musique, moi !*

E, de fèit, me fotot au violon.

E ben ! Pòdetz créser que ne soi pas près d'i tornar, tè jo, au Grand Teatre de Bordèu !

Tirat de *Paraulas d'Acíu*, Bazas Culture, 1999, p. 23-24.

1 / medoth / mesoth / meudora / meula / meura, moth / mora

2 , flinga / estiflet / hoasta / badina

3 = cantadora (cantatritz)

4 / (a)horastar / forastar / barto / boscarrar / boscassar / broquissa / brostalhoar / brostassar / abarcheda / bareilha / bruishotar / tusquèr, mata / matàs

5 = trèite / tradidor / trasidor / traïdor

6 / me sheitarèi / m'asseitarèi /

m'(as)sederèi / m'assetarèi.

7 = (sus)l(h)evat / susmavut / airejut / arut / sorjaut